

Въведение

Призиваните да бъдат хирурзи – особено неврохирурзите – са склонни да поемат рискове. Не може да сте в професия, в която ви се налага да отваряте главите на хората или да оперирате нещо така деликатно като гръбначния стълб, ако не сте свикнали с риска.

Всеки ден съм принуден да вземам критични, мигновени решения, които засягат дълголетието и живота на други хора. Подобни моменти ме карат да спра и да се замисля над собствения си живот и над рисковете, пред които се изправям. Дават ми възможност да продължа напред, без да се парализирам от страх. В резултат вероятно ще направя много неща, които по-страхливите хора никога не биха пробвали.

На 10 септември 2003 г. радиоводещ в националния ефир ме попита как поемам толкова много рискове като лекар и като човек – например да разделя сиамски близнаци.

– Защо *рискове*? – отговорих. – Трябва да попитате: Защо *не* рискове?

Именно на тях е посветена тази книга.

В нашата култура сме станали маниаци по безопасността. Тя диктува всичко – от обществената политика до търговските реклами на „Медисън Авеню“¹, от медицинските грижи до образованието, личния и семейния живот. Правим всякакви видове

¹ „Медисън Авеню“ – еднопосочна улица в Манхатън, Ню Йорк. През XIX-XX век на нея са разположени офисите на основните рекламни агенции в САЩ, вследствие на което названието на улицата става нарицателно за американската рекламна индустрия. (Бел. пр.)

застраховки – от застраховка „живот“ до гаранция за замяна на мобилните ни телефони – които да ни осигурят безопасността, от която смятаме, че се нуждаем. Плащаме за допълнителна гаранция на електроуредите. Четем резултатите от тестовете за безопасност в „Информация за потребителя“, преди да си купим нова кола. Поставяме специални столчета, за да бъдат децата ни в безопасност, докато пътуваме, или им слагаме каски, когато карат колело на улицата. Ядем храна с ниско съдържание на холестерол, правим упражнения и ходим редовно на зъболекар и на профилактични прегледи, за да опазим здравето си. Инвестираме в нискорискови взаимни фондове, за да си осигурим спокойно пенсиониране. Харчим милиарди за оборудване и за човешки ресурси, чрез които да поддържаме летищата и въздушния транспорт възможно най-безопасни.

Всеки продава и купува обещания за *сигурност*. И все пак единственото, в което можем да бъдем сигурни, е, че някой ден *всички ще умрем*. Възможно ли е този факт да е свързан с поемането на рискове? И как сигурността, че животът ще свърши, влияе върху нашата работа, личен живот, взаимоотношения или върху нашата вяра?

Всеки, който отказва да надскочи своите ограничения и не иска да излезе от своя уют, е обречен да живее като в пашкул. Най-важните открития в науката, историята, технологиите и изкуствата са резултат от поети рискове. В следващите глави ще разгледаме неблагоприятните последици от избягването на риска. Ще обсъдим някои от необходимите личностни качества, миросглед и възможности, които трябва да притежаваме, за да поемем инициативата въпреки опасностите. Ще поговорим и за някои от най-разпространените пречки за това.

Междувременно ще споделя част от рисковете, които съм поемал и все още поемам в своя живот, като неврохирург, но и като човек, съпруг, баща и син. Не всичко, което ще опиша, е лично мое преживяване. Разсъждавал съм много за последиците от риска в живота на някои известни и не толкова известни личности. С това се надявам да ви провокирам да мислите и да ви вдъхновя да поемате разумни рискове.